

КАНТРОЛЬНЫЯ ТЭСТЫ ПА ТЭМЕ “ГАЛОЎНЫЯ ЧЛЕНЫ СКАЗА”

Тэст 1

1. Адзначце правільнае сцверджанне:

- 1) Дзейнік – член сказа, які абазначае дзеянне, стан, прымету прадмета.
- 2) Дзейнік – член сказа, які абазначае аб’ект дзеяння ці праяўлення прыметы і адказвае на пытанні ўскосных склонаў.
- 3) Дзейнік – член сказа, які характарызуе дзеянне.
- 4) Дзейнік – член сказа, які абазначае прымету, якасць ці ўласцівасць прадмета.
- 5) Дзейнік – член сказа, які абазначае прадмет думкі.

2. Дзейнік можа выражацца:

- 1) перыфразай;
- 2) асабовым займеннікам;
- 3) часціцай;
- 4) прыназоўнікам;
- 5) фразеалагізмам.

3. Выказальнае слова ў састаўным дзеяслоўным выказніку можа выражацца:

- 1) дзеясловам умоўнага ладу;
- 2) дзеепрыметнікам;
- 3) дзеепрыслоўем;
- 4) займеннікам;
- 5) інфінітывам.

4. Выказальнае слова ў састаўным іменным выказніку можа выражацца:

- 1) дзеепрыметнікам;
- 2) інфінітывам;
- 3) назоўнікам;
- 4) безасабова-прэдыкатыўным словам;
- 5) асабовай формай дзеяслова.

5. Адзначце сказы, у якіх выказнік можа мець форму толькі адзіночнага ліку:

- 1) У вагоне ніхто з пасажыраў яшчэ не спа(ў, лі).
- 2) На санях сядзе(ла, лі) двое.
- 3) Многа калод пчол стаял(а, і) на прыгуменні.
- 4) Многа бяды прынесл(і, а) нам навальнічныя дні.
- 5) Ліхалецце і вайна закаліл(а, і) нас надоўга.

6. Адзначце сказы з простымі ўскладненымі выказнікамі:

- 1) У гэтых двух словах цудоўная сіла жыве, жыве яна і ў кожным з нас (Якуб Колас).
- 2) Часта ў галаву прыходзіла думка, што Якаў возьме ды забярэ сваю частку гаспадаркі (А. Чарнышэвіч).

- 3) Выйду гляну на дарогу, ды нічога не відаць (А.Русак).
- 4) Неба на ўсходзе пачало святлець (М.Лынькоў).
- 5) Людовік ішоў пануры і ўстрывожаны (А.Куляшоў).

7. Адзначце сказы з састаўнымі дзеяслоўнымі выказнікамі:

- 1) Вераб'інае воінства, злоснае і ўзбуджанае, вярнулася даядаць рэшткі вячэры (М.Лужанін).
- 2) Доўг салдацкай службы патрабаваў ад мяне несці параненага сябра (І.Шамякін).
- 3) Кожны стараўся набраць сабе лепшага вещь-маю ды яшчэ нарваць бярозавых галінак (С.Кухараў).
- 4) Іншы раз вочы яе маглі, як і раней, бліснуць весялосцю (І.Мележ).
- 5) Хлопцы прыпыніліся непадалёку адпачыць (М.Лынькоў).

8. Адзначце сказы з састаўнымі іменнымі выказнікамі:

- 1) Круча з кустамі і маладым сасняком на схіле была быццам падфарбавана лёгкімі мазкамі мастака (Т.Хадкевіч).
- 2) Пасля дзесяцігодкі Алесь вымушаны быў ісці працаваць (Я.Маўр).
- 3) Ёсць непаўторная паэзія ў асеннім полі, хоць на першы позірк здаецца яно пустое і панурае (І.Шамякін).
- 4) Начны зімовы холад пачынаў прабіраць дзеда Талаша (Якуб Колас).
- 5) Узнімаўся вецер, змрок пачаў рабіцца яснейшым (К.Чорны).

9. Адзначце сказы са знамянальнай звязкай:

- 1) Снег на дарозе быў вільготны і глыбокі (С.Шушкевіч).
- 2) Чаромха здавалася ахопленай блакітным полымем (У.Карпаў).
- 3) Дрэвы стаялі панурыя, нерухомыя (Якуб Колас).
- 4) На сэрцы станавілася лёгка і хораша (Янка Купала).
- 5) Люба прачнулася сумная, устрывожаная (Р.Мурашка).

10. Адзначце сказы са складанымі выказнікамі:

- 1) Сапраўдным настаўнікам можа быць толькі чалавек самага чулага сэрца, чалавек, адметны шчырасцю, праўдзівасцю сваіх перакананняў (В.Вітка).
- 2) Сымон сабраўся ісці секчы дровы ў бярэзнік (З.Бядуля).
- 3) Плыве яна, песня, ад нашай багатай прыроды, плыве шляхамі-гасцінцамі, духмянымі сцежкамі сасновага бору (Р.Шырма).
- 4) “Слухаем вашу каманду!” – весела грывнулі партызаны і пачалі дапамагаць прыехаўшым збіраць іх невялікія манаткі (М.Лынькоў).
- 5) Сцепаніда ўжо збіралася класціся спаць, як у акно пастукалі (В.Быкаў).

11. Адзначце сказы з пунктуацыйнай памылкай:

- 1) Хата чужая як сваякруха ліхая (Нар. тв.).
- 2) Карага стаяў як апараны кіпнем (Якуб Колас).

- 3) Губкі як малінкі (Нар. тв.).
- 4) Зоська стаяла як скамянелая (К.Чорны).
- 5) Алесь нібы не разумеў, што адбываецца вакол (У.Караткевіч).

12. Адзначце сказы, у якіх паміж дзейнікам і выказнікам трэба паставіць працяжнік:

- 1) Старасць не радасць.
- 2) Схіліўся дзядзька наш на дрэўку і мімавольна хоп на сук! (Якуб Колас).
- 3) Песня вялікая сіла! (П.Пестрак).
- 4) За бацькава сварыцца і смех і грэх (Прыказка).
- 5) Характар беларуса мяккі і сардэчны (Р.Шырма).

Тэст 2

1. Адзначце правільнае сцверджанне:

- 1) Выказнік – член сказа, які абазначае прадмет думкі.
- 2) Выказнік – член сказа, які абазначае дзеянне, стан або прымету прадмета.
- 3) Выказнік – член сказа, які абазначае прымету, якасць або ўласцівасць прадмета.
- 4) Выказнік – член сказа, які характарызуе дзеянне.
- 5) Выказнік – член сказа, які абазначае прымету суб'екта, аб'екта ці акалічнасці.

2. У залежнасці ад граматычнага выражэння выказнікі падзяляюцца на:

1) дзеяслоўныя;	4) простыя;
2) прыслоўныя;	5) састаўныя.
3) іменныя;	

3. Просты іменны выказнік можа выражацца:

1) дзеепрыметнікам;	4) займеннікам;
2) дзеясловам;	5) лічэбнікам.
3) назоўнікам;	

4. Звязка ў састаўным дзеяслоўным выказніку можа выражацца дзеясловамі са значэннем:

1) мадальнасці;	4) руху;
2) пачатку ці канца дзеяння;	5) стану.
3) думкі;	

5. Адзначце тыпы звязак у састаўным іменным выказніку:

1) абстрактная;	4) паўслужбовая;
2) службовая;	5) знамянальная.

3) паўзнамянальная;

6. Адзначце сказы, у якіх выказнік можа мець форму толькі множнага ліку:

1) Клён неяк светла чуў цеплыню дзіцячых рук, слухаў іх галасы і гадаў, каторы з малых стан(е, уць) яго трэцім гаспадаром.

2) Бацька з сынам моўчкі пада(лі, ў)ся ў лес.

3) Сасна, бяроза, дуб ста(яць, іць) усё сваё жыццё на адным і тым жа месцы.

4) Малыя пішча(лі, ў), блыта(лі, ў)ся пад нагамі.

5) Шмат гадоў мінул(а, і) з тае пары, амаль усё сцерлася з памяці.

7. Адзначце сказы з простымі ўскладненымі выказнікамі:

1) Пушыста ўецца-сцелецца густая дзераза (А.Александровіч).

2) Мы перасеклі возера і спыніліся начаваць у лесе (І.Шамякін).

3) Дзяўчына ўзяла ды і расплакалася (Я.Маўр).

4) Я глядзеў і дзівіўся, як тая чыгунка лёгка ды шпарка бегае (Р.Сабаленка).

5) Жылі-былі дзед і баба (Нар. тв.).

8. Адзначце сказы з састаўнымі дзеяслоўнымі выказнікамі:

1) Калі б камісію прасілі прафільтраваць свой склад на міг, яны б, напэўна, пракацілі на вараных сябе саміх (Р.Барадулін).

2) Я хачу, каб ты запомніў: нельга служыць чалавецтву, не служачы свайму народу (У.Арлоў).

3) Купала пахваліў дзяўчынку і папрасіў дзяцей чытаць не толькі яго, купалаўскія вершы, але і творы іншых паэтаў (С.Шушкевіч).

4) Сказана было ціха, але ўсе пачулі, бо ў хаце стаяла маўклівая насцярожанасць (А.Кулакоўскі).

5) У гісторыі не фантазія, не творчы вымысел павінны кіраваць рукой даследчыка, а карпатлівая праца і асэнсаванне матэрыялу, назапашанага на працягу стагоддзяў (А. Траяноўскі).

9. Адзначце сказы з састаўнымі іменнымі выказнікамі:

1) Стройныя сосны стаялі як акамянелыя (С.Шушкевіч).

2) Мікола Гусоўскі быў сынам палясоўшчыка ці паляўнічага (В.Дарашэвіч).

3) К вечару пакідае звінець неабдымная шырыня летняга дня (К.Чорны).

4) Дома маці была адна (Р.Сабаленка).

5) Салдацкія простыя боты павінны быць моцнай работы (П.Глебка).

10. Адзначце сказы з паўабстрактнай звязкай:

1) Маці вярнулася дадому стомленая і заклапочаная (Р.Няхай).

2) Пачатак тае восені на поўдні Палесся выдаўся пагодлівы, надзіва сухі і цёплы (Б.Сачанка).

3) Старэйшы, Валодзя, быў хлопец рослы, але ціхі, па-даросламу паважлівы і па-даросламу асцярожны, хоць і смелы (І.Шамякін).

4) Ад крупінкі янтарнай стала ў хаце святлей (П.Прыходзька).

5) Конь пачаў накульгваць, спатыкацца, і Марату даводзілася спыняць свайго вернага Орліка і выбіваць з-пад капыта камяк зледзянелага снегу (С.Шушкевіч).

11. Адзначце сказы з пунктуацыйнымі памылкамі:

1) Параска стаяла як аслупянелая, не магла і слова вымавіць (М.Лобан).

2) Нос як бульбіна (Нар. тв.)

3) Ласкавае слоўка грэе як сонейка (Нар. тв.).

4) Я ішла – плыла як лодка. І ён вясёлы быў як Бог (Ю.Свірка).

5) Ліпа нібы цёмная хмара за іхнім гумном (Я.Брыль).

12. Адзначце сказы, у якіх паміж дзейнікам і выказнікам трэба паставіць працяжнік:

1) У свеце жыць дабро тварыць (Прыказка).

2) Сэрца не камень.

3) Век зжыць не мех сшыць (Прыказка).

4) Грыбкі нібы капыткі (Нар. тв.)

5) Дзяўчаты ў нас о-го-го! (М.Лынькоў).